

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

September 2008

Hilsen fra instituttleder

Jeg ønsker kolleger og studenter velkommen til nytt semester ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. En spesiell velkomst til nyansatte og nye studenter!

Vi starter semesteret med å gi ut denne første utgaven av vår nyhetsbulletin, som jeg håper vil bidra til å styrke kommunikasjonen innad på instituttet. Bulletinen skal gi informasjon om alt som rører seg ved instituttet. Vi ønsker blant annet å informere om nye publikasjoner av ansatte, og her er vi avhengige av å bli løpende oppdatert av dere. For øvrig tar vi imot alle gode innspill.

Høstsemesteret er i gang!

Da er et nytt semester ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier godt i gang. I alt undervises det dette semesteret i 16 ulike emner på fagstudiene i filosofi, og tallet på studenter ved instituttet er i alt på ca. 110 (inkl. 34 masterstudenter). Om dette er en oppgang, stillstand eller nedgang kommer litt an på tellemåten man anvender, men det blir ikke feil å si at tallet er på om lag samme nivå som de siste semestrene og at stagnasjonen man opplevde i de første årene etter århundreskiftet nå er stoppet opp. Vi gleder oss dessuten særskilt over 10 nye masterstudenter fra dette semesteret, og de presenteres også nedenfor.

Ved Examen Philosophicum avholdes det 196 kurs dette semesteret, hvorav 20 forelesningsrekker. Tallet på studenter ligger på nokså nøyaktig 2 300, hvorav 85 % følger seminarmodellen. Dette er en økning på 2,5 % fra forrige høstsemester. I alt er det dette semesteret 53 lærere involvert i undervisningen.

Ved de øvrige førstesemesterstudiene er tallet på oppmeldte studenter i de tre ulike emnene 950. På Akademisk skrijving er tallet 430, fordelt på 17 ulike grupper.

Birger Solheim tilsatt som ny koordinator for Akademisk skrijving

Birger Solheim gikk 1. august i år inn i stillingen som faglig koordinator (førsteamanuensis) på Akademisk skrijving. Solheim er 39 år gammel og forsvarte sin doktorgradsavhandling om Thomas Mann og Theodor Fontane på UiB i 2002. Fra 1996 har han hatt sitt daglige virke på litteraturreksjonen ved Germanistisk institutt, med forskningsinteresser spesielt knyttet til nyere tyskspråklig litteratur. I flere semestre har han også vært seminarleder på Akademisk skrijving. Som faglig koordinator har Solheim det faglig-administrative ansvaret for gjennomføringen av Akademisk skrijving, det første kurset studentene møter på HF.

Ny studiekonsulent

Ståle Melve tiltrådte som studiekonsulent (50 %) den 6. august. Han er nyutdannet lingvist fra UiB og skal primært arbeide med studieveiledning rettet mot bachelorstudentene våre. Ut dette året er han engasjert i ytterligere 50 % knyttet til administrasjon av førstesemesterstudiene.

Tre nye stipendiater

Fra 1. september har instituttet fått tre nye stipendiater. Vi presenterer dem kort:

Erlend Breidal (f. 1968) avla hovedfagseksamen i filosofi i Bergen 2001

med Knut Ågotnes som veileder. Hovedoppgaven *Technéanalogien - en filosofisk ressurs* tar for seg hvordan begrepet *techné* anvendes som sentral filosofisk analogi i Platons to dialoger *Gorgias* og *Protagoras* og Immanuel Kants *Kritikk av dømmekraften*. I perioden 2002-2007 har Breidal hatt engasjementer ved UiB som universitetslektor til Ex. Phil, hovedsakelig som seminarleder og foreleser for medisin- og odontologistudenter på Haukeland. Han har vært medlem av Antikkgruppa ved FoF siden oppstarten. Materialet for avhandlingen er Platons dialogtrilogi *Theaitetos*, *Sofisten* og *Statsmannen*. Temaet er forholdet mellom dialogenes litterære/dramatiske form og den filosofiske problematikken, med et særlig fokus på spenningsforholdet mellom filosofiens abstrakte sannhetspretensjoner og et mimetisk og situert språk. Prosjektet veiledes av Knut Ågotnes og er en del av det internasjonale forskningsprosjektet *Poetry and Philosophy*.

Jonas Lillebø (f. 1979) er fra Ørsta på Sunnmøre. Han tok mastergrad i filosofi ved UiB våren 2007 og har i tillegg diverse støttefag fra HF- og SV-fakultetet (historie, litteratur, sosiologi, sosialantropologi). I sin masteravhandling ("Vitskapleg rasjonalitet mellom sanning og historie") gjorde han et komparativt studium av Louis Pasteur og Edward Jenner med henblikk på bruddkontinuitetsproblematikken i vitenskapshistorien.

I PhD-arbeidet sitt vil han undersøke problemer knyttet til kulturell diversitet og spenningene mellom individ og kultur. Lillebø har ellers sine faglige interesser sentrert

rundt fransk vitenskapsfilosofi, politisk filosofi, sosialfilosofi og filosofisk antropologi.

Mette Kristine Hansen, som vil være kjent for mange fra tidligere, tok sin cand.mag.-grad ved UiB i 2000 (fagkombinasjonen økonomi, matematikk og filosofi). Videre fullførte hun sitt hovedfag ved universitet i Bergen i 2003, med hovedoppgaven *Materialisme og bevissthet*. Under arbeidet med hovedfaget oppholdt hun seg 6 måneder i Paris ved universitet Paris 8 St. Dennis. Etter fullført hovedfag har hun tatt eksamen i indonesisk og har også fullført en utdanning som høyskolekandidat i økonomi og administrasjon ved handelshøyskolen BI.

Hansen har vært ansatt i ulike stillinger både ved førstesemesterstudiet og ved fagstudiet i filosofi siden høsten 2003. I 2006 ble hun ansatt i fast 50%-stilling som universitetslektor ved førstesemesteremnet Akademisk Skrivning. Denne stillingen har siden blitt utvidet med noe undervisning til Eksamen philosophicum. Hansen har fått permisjon fra denne stillingen i stipendiatperioden.

Hansens doktorgradsprosjekt har tittelen *Naturalism and the Two Concepts of Consciousness* og omhandler problemet med å forklare bevissthet som et naturlig fenomen. Doktorgradsprosjektet veiledes av professor Kåre Johnsen ved UiB (hovedveileder) og professor Olav Gjelsvik ved UiO (ekstern veileder).

Hansens filosofiske hovedinteresser er sinnsfilosofi og metafysikk, kognitiv vitenskap,

epistemologi og språkfilosofi (innen den anglosaksiske tradisjonen).

Ti nye masterstudenter

Det er registrert ti - 10 - nye masterstudenter fra og med dette semesteret, seks menn og fire kvinner. I alt har vi nå 34 registrerte masterstudenter. De nye studentene er: Arild Bjørge, Ingrid Hagerup, Kari Hoftun Johnsen, Torstein Krossnes, Eirik Høyer Leivestad, Lars Olai Schanche Olsen, Hans Christian Tveit, Ingrid Grønli Aam, Ole Johan Moe og Summer Gowan.

Vi ønsker de nye studentene hjertelig velkommen!

Instituttseminarer høsten 2008: Fokus på Examen philosophicum

Vi nytter anledningen til å minne om høstens instituttseminarer m/ lunsj, der det første går av stabelen i disse dager. Programmet for høsten er som følger:

- ✚ 11. september - Knut Ågotnes: "Filosofihistoriens rolle i filosofien"
- ✚ 02. oktober - Morten Opsal: "Examen philosophicum og tverrfaglige bachelorutdannelse"
- ✚ 06. november - Trygve Lavik: "Definisjoner i samfunnsvitenskapen, med eksempler fra lykkeforskningen."

Om anvendelsen av betapensumet i samfunnsvitenskapelig retning".

Seminarene finner sted i rom 218, Sydneplass 12-13 og starter kl. 11.15

Seminarer i regi av forskergruppene

Wittgensteinforskergruppen arrangerer månedlige seminarer:

- ✚ 1. oktober - Trygve Lavik: "Er metaforen et semantisk eller pragmatisk fenomen?"
- ✚ 5. november - Steinar Bøyum: "Rawls, Wittgenstein og filosofi"
- ✚ 3. desember - C. Wittusen: "Wittgenstein og minimalismen"

Møtested er rom 209, Sydneplassen 12/13. Tid: 18.15-20.00

Forskergruppen for antikkens filosofi arrangerer leseseminar over Platons *Faidros*:

- ✚ 16., 17. og 18. september, kl. 16.15 - 19.00, Rom G 213, Sydneshaugen skole
- ✚ 19. september, kl. 10.15 - 13, Rom H214, Sydneshaugen skole.

Gjesteforelesninger

Dawn Phillips, University of Warwick, holdt to gjesteforelesninger ved instituttet i uke 37 (8.-12. september):

"Wittgenstein, Psychoanalysis and the Nature of Philosophical Problems" og "The Aesthetics of Photography"

Phillips' besøk er en del av vår Erasmus-avtale om lærerutveksling med University of Warwick i England. Senere i høst skal Knut Ågotnes gjøre gjensitt til Warwick.

Peter Sullivan, University of Sterling i Skottland, vil i uke 44 være gjesteforsker ved instituttet. Sullivan vil holde to foredrag, antakelig 28. og 30. oktober. Program kommer senere. Han vil være tilgjengelig for samtaler med masterstudenter og PhD-kandidater. Sullivans forskningsinteresser beskrives av ham selv som "....in the history of analytic philosophy and the philosophy of logic and mathematics. The principal focus of much of my research has been Wittgenstein's Tractatus Logico-Philosophicus; surrounding this work, I have published papers on Frege, Russell, and Ramsey (jfr.

www.philosophy.stir.ac.uk/staff/p-sullivan/sullivan-page.php

Konferanser

- ✚ Instituttkonferansen 23. og 24. oktober, der arbeidet med en ny strategiplan blir hovedsaken.

Instituttet arrangerer i høst to internasjonale konferanser i samarbeid med Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) - i anledning 100-årsjubileum for to franske forskere:

- ✚ 30.-31. oktober: In memory of Maurice Merleau-Ponty: Environment, Embodiment and Gender
- ✚ 24. november: Simone de Beauvoir

Knut Venneslan blir pensjonist

Etter 44 år i akademias tjeneste gikk professor Knut Venneslan over i pensjonistenes rekke den 1. september d.å., og noen dager senere, den 7. september, fylte han 70 år. Venneslan sitt virke ved Universitetet i Bergen har vært preget av en særdeles mangfoldig filosofisk virksomhet - dog alltid med et utspring i den fenomenologiske filosofien.

Det er naturlig nok hans utadrettede og tverrfaglige virksomheter som har satt dypest spor etter seg, og da særlig arbeidslivsforskningen. Venneslan var blant initiativtakerne til opprettelsen av "Gruppe for flerfaglig arbeidslivsforskning" (nå tilknyttet SEFOS), og ikke minst etableringen av faget "Arbeidsliv - Historie - Samfunn" i 1996. Dette eksisterer fortsatt som et videreutdanningstilbud for ledere og ansatte i arbeidslivet.

I Venneslans tid har det blitt etablert et nært samarbeid med en lang rekke faglige miljøer i hele Norden, og Venneslan har kanskje mer enn noen andre bidratt til at filosofi oppleves som relevant også utenfor fagfilosofenes mer snevre krets. For generasjoner av filosofistudenter kjennes han nok likevel best som en inspirerende og inkluderende lærer og veileder. Venneslan har også vært styrer ved Filosofisk institutt i to perioder, og har sittet i en rekke råd og utvalg ved UiB så vel som på nasjonalt nivå. FOF ønsker til lykke med jubileet, samtidig som vi er glade for at han fortsatt vil være en svært aktiv deltaker i

miljøet - fra sitt nye kontor i 5. etasje på Sydnesplassen.

Nye publikasjoner

Vi har fått melding om følgende nye publikasjoner:

Kolflaath, E.: "Sannsynlighetsovervekt og kumulering av tvil". *Lov og Rett* 2008 s. 149-165.

Kolflaath, E.: "Anmeldelse av Lena Schelin: *Bevisvurdering av utsagor i brottmål*". *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 2008 s. 248-253 (hefte nr. 2).

Labukt, I.: "Rawls on the Practicability of Utilitarianism", *Politics, Philosophy and Economics*, antatt for publisering.

Pichler, A. & Hrachovec, H.: *Wittgenstein And the Philosophy of Information. Proceedings of the 30. International Ludwig Wittgenstein Symposium, Volume 1, 2008.*

Songe-Møller, V.: "Memory and Mourning: A threat to Plato's philosophy?". *Norsk filosofisk tidsskrift*, nr. 2, 2008, s. 103 - 110.

Säätelä, S. & Svendsen, L.: *Indføring i filosofi. Det sande, det gode og det skønne*, Klim, 2008.

Stolpe, A.: "Normative Consequence: The Problem of Keeping It Whilst Giving It up", bokkapittel i *Deontic Logic in Computer Science*, 2008.

Svendsen, L.: *A Philosophy of Fear*, Reaktion Books, 2008.

Svendsen, L.: *Work*, Acumen 2008.

Øyen, S. og Servan, J., "Om moralens objektivitet og rettens integritet. Intervju med R. Dworkin. *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 1-2, 2008, s. 148 - 159.

Ågotnes, K., "Socrates knows even less than he claims to do in the *Apology*", *Norsk filosofisk tidsskrift*, nr. 2, 2008, s. 148 - 161.